

L'ÀGORA

José Antonio Zarzalejos

El PSOE, a cirurgia oberta

La nit del 25-M va ser dramàtica a la seu madrilenya del PSOE. Amb només 3.596.324 vots, el 23% dels emesos i 14 escons de 54, el partit perforava el seu solc electoral. Alfredo Pérez Rubalcaba va pensar a llançar la tovallola. A deixar-ho tot en mans d'una gestora. No ho va fer perquè era cogestor –amb el Govern i la Casa del Rei– de la delicadíssima operació d'abdicació de Joan Carles. Però l'alternativa era clara: ell se n'anava, convocava un congrés extraordinari i obria les comportes a les noves generacions perquè, en un format obert i inèdit, la militància elegís el nou secretari general.

Pocs dies després, transcorregudes les fites de l'abdicació reial i de la proclamació de Felip VI, el veterà líder socialista tancava el cercle de les seves decisions: al setembre abandonarà l'escó al Congrés dels Diputats i tornarà a la universitat. Ni continuïtat en un càrrec en el partit –ni operatiu ni honorífic– ni porta giratòria per atracar al moll d'una empresa privada.

Aquest encadenament de decisions de Pérez Rubalcaba està en l'origen de l'intent de regeneració interna del PSOE que avui culmina amb l'elecció per la militància –198.000 socialistes– del seu secretari general, que serà ratificat en el congrés extraordinari dels dies 26 i 27 d'aquest mes. I que tindrà la seva continuïtat en unes altres primàries per designar el candidat o candidata a la presidència del Govern espanyol en les pròximes eleccions generals. La crisi del PSOE no prescrivirà ja una intervenció quirúrgica laparoscòpica o robòtica. Havia de ser a cel obert i invasiva, amb l'organització mostrant les seves entranyes. I assumint un enorme i –per alguns– desorbitat risc. Perquè si aquesta nit la participació dels militants no assoleix entre el 60% i el 70% del cens, el malalt socialista haurà entrat en un estat comatós. Al contrari, si Madina, Sánchez i Pérez Tapias haguessin mobilitzat, almenys, 120.000 militants, l'operació seria un èxit, provisional, però èxit al capdaval.

Tot i això, la participació no és l'única variable que ajudaria decisivament el PSOE a superar la crisi. Perquè si Madina vencés Sánchez, no es-

taríem en una bicefàlia amb Susana Díaz –la presidenta de la Junta d'Andalusia i portera del partit– sinó en una diarquia hostil que tornaria a embarrancar l'organització. Per tant, les dues variables que salven el PSOE aquesta nit són un percentatge de participació alt i una victòria prou clara de Sánchez, que és el candidat del PSOE andalusí que va proveir el madrileny amb una aportació extraordinària d'aval. Madina no compta amb Andalusia.

La regeneració consisteix a oferir al PSOE una direcció sense llasts en la qual el valor innovador rau en la

grups d'esquerra, vocació de guanyar-los terreny sense veure's forçat el socialisme a empantanegar-se en el radicalisme rupturista; en l'econòmic, seguiment del camí traçat per la socialdemocràcia de Matteo Renzi (no per la de Manuel Valls), i amb el Partit Popular, acord substancial, amb matisos importants, en la qüestió catalana, però sense cap més concessió. I un propòsit: convertir Mariano Rajoy en un vell dinosaure de la transició i ensenyar-li la porta.

Mentrestant, a Catalunya, Miquel Iceta convenç tothom en el PSOE, ateses les circumstàncies excepcio-

ANNA PARINI

Madina i Sánchez coincideixen a rebutjar la consulta i a fer una reforma constitucional

joventut socialment sintonitzada dels dirigents i en l'absència d'opacitats en la seva trajectòria anterior, aspecte qüestionat els últims dies de la campanya dels candidats basc i madrileny.

Una direcció, a més, que ha de ser coherent, per realisme quantitativ, amb els criteris de la franja central i majoritària del socialisme espanyol que és l'andalús. Quins criteris? Molt clars: a Catalunya, no a la consulta però sí a la reforma constitucional en termes federals; en la relació amb els

nals que es presenten, i a Euskadi el partit haurà de conformar-se amb una grisa Idoia Mendía. Després vindrà l'operació acordió: estendre's per tornar a ser el partit que més s'assembla a Espanya (el mateix que en el seu moment el PSC a Catalunya) i l'únic d'àmbit espanyol que ha governat la Generalitat catalana (Maragall i Montilla) i s'ha allotjat a Ajuria Enea (López).

Ara el PSOE és un partit andalusí i vol tornar a ser espanyol. La cirurgia que s'està aplicant o salva el pacient o el mata. Els més interessats en l'òbit són Pablo Iglesias (Podem) i Alberto Garzón (IU). Rajoy i el Partit Popular volen que el malalt es curi. Estan en joc el bipartidisme i el model territorial. És a dir: l'esquelet constitucional del 1978 que hauria d'encarnar-se després en un model federal.●

La trobada

La política, a més de la seva ètica (fons), té la seva estètica (forma). La incomunicació de Mas i Rajoy atempta contra les dues. És insuportable en termes d'opinió pública que els dos presidents no es comuniquin obertament en una situació de crisi com la que es produeix a propòsit del procés sobiranista català. Divendres van parlar per telèfon, cordialment, per preparar una trobada que serà condició necessària però no suficient per satisfer la demanda ciutadana d'enteniment polític. Perquè aquesta trobada no generi frustració, l'un i l'altre han d'acudir amb un marge per alterar les seves posicions actuals. Mas ha de renunciar a una consulta il·legal; Rajoy ha d'oferir una alternativa que bé podria ser de naturalesa constitucional.

La sentència

El que va passar als voltants del Parlament el 15 de juny del 2011 va ser un atemptat delictiu contra la primera institució de l'autogovern català. N'hi ha prou amb observar la informació visual per arribar a una conclusió perfectament elemental que, tot i això, el ponent de la sentència que ha absolt els vandals que van assetjar la Cambra i van pressionar els parlamentaris no només no té en compte, sinó que, paradoxalment, contradiu, descrivint-la com un simple "excés" en una resolució amb evocacions de les tesis de Podem. El magistrat Sáez Valcárcel ha aconseguit crear un precedent: introduir el més clar populisme en un argot forense que s'assembla molt més a un al·legat que a una sentència. Assumptes més greu del que sembla.

DEBAT. L'emigració

Ricard Zapata-Barrero

L'ideal trencat de la ciutadania

Com sempre, l'agenda de la Unió Europea es fa a cop de reaccions nacionals estatals. Del 2% inicial el 2005 hem passat al 3,3% el 2012 (aproximadament 17 milions, segons l'Eurostat) d'Europeus que viuen en un altre Estat membre. Lluny de ser considerat com una oportunitat per a la promoció de la identitat europea, s'està convertint en un inconvenient. Constitueix, de fet, un dels principals talons d'Aquil·les del mateix projecte econòmic i polític de la UE. Ja no parlem de mobilitat d'estudiants, sinó de treballadors joves, que estan en l'inici de projectar la seva vida vinculada a la seva formació, i que pensen en termes europeus perquè així han estat socialitzats en els seus respectius estats.

La mateixa categoria de ciutadania europea, com un dels exemples paradigmàtics d'interconnexió entre la lògica econòmica, social i política de la construcció de la UE, s'està trencant sense que ningú faci res. Fins i tot en les últimes eleccions al Parlament Europeu (maig) s'ha passat de puntetes en un dels temes més calents en els propers anys. La decisió recent de Suïssa de restringir l'entrada de ciutadans de la UE, i d'Alemanya de restringir certs drets laborals i socials, i fins i tot convidant europeus aturats a abandonar el país, o el mateix Cameron reaccionant

Estem perfilant ja diferents classes de ciutadans en funció de si poden moure's per la Unió Europea o no?

molt durament contra l'arribada de polonesos, són els últims exemples que mostren que la categoria de la ciutadania europea s'està esquerdant a passos molt ràpids. La mobilitat està, així, deixant de ser un actiu europeu i s'expressa com una càrrega. En alguns casos, aquesta restricció s'està discutint sobre bases ètniques, com ha estat el cas dels romanis a Alemanya, Itàlia, França i Espanya, procedents de diferents països de la UE (Romania, Hongria i Bulgària, entre d'altres). Amb aquests diferents tractaments, estem ja perfilant diferents classes de ciutadans en funció de si poden moure's per la UE o no?, què hi ha de la tan vanagloriada categoria de ciutadania europea com a força motriu de la unió política europea?

El desenvolupament d'una identitat europea i l'enfortiment dels vincles emocionals en altres països europeus a nivell individual poden portar a una acceptació més gran de les polítiques proeuropees en l'àmbit nacional i supranacional. Tot i això, aquesta visió de la ciutadania europea com una oportunitat està lluny de ser compartida. Per tant, no és una sorpresa que la mobilitat de la força de treball regional a la UE continua sent relativament baixa en comparació amb els Estats Units. La ciutadania europea és simplement impensable si s'obstaculitza la lliure circulació i viceversa. El preocupant és que aquesta situació inestable sens dubte alimentarà els discursos euroescèptics hipernacionalistes d'aquests propers anys. Mai la UE no s'ha vist tan presonera per la pràctica dels seus mateixos ideals de llibertat de circulació. El futur ens dirà si preval l'ideal o no.●